

نه هه‌موو ئیسلامیه‌ک تووندرو و نه هه‌موو عه‌لمانییه‌کیش دیموکراسیه ... هه‌لا جه‌غه‌ر گوانی

رۆشنبیرانی عه‌لمانی هه‌میشه کاتیگ قسه له‌سه‌ر دیموکراسیوونی ولاتیگ و سیسته‌میگ ده‌که‌ن، پێیان

وايه مه‌رجی یه‌که‌می دیموکراسیوون عه‌لمانیوونه، به‌و مانایه‌ی ناکریت له‌هیچ شوین و ولاتیگ سیسته‌میگ هه‌بیته، دیموکراسی بیته، به‌لام عه‌لمانی نه‌بیته، چونکه عه‌لمانیوون به‌لای ئه‌وانه‌وه مه‌رجی سه‌ره‌کی و، خالی یه‌که‌می هه‌نگاونانه به‌ره‌و دیموکراسیوون، له‌لایه‌کی دیکه‌وه ئه‌وان پێیان وايه، هه‌موو سیسته‌مه ئیسلامیه‌کان و، هه‌موو گروه و پارته ئیسلامیه‌کان، له‌جه‌وه‌ه‌ردا پارته‌ی و گروپی تووندروونه، وه‌لی هه‌ریه‌که و جو‌ره شیواز و قوناغیگی گرتوته‌به‌ر، وه‌ک ئه‌وه‌ی هه‌ندیکیان هه‌ر له‌سه‌ره‌تاوه تووندروونه، ده‌کرئ له‌وه‌دا نمونه به‌ریکخراوی قاعیده به‌ئیندریته‌وه، له‌به‌رامبه‌ر ئه‌وانه‌دا ریکخراوی دیکه هه‌ن، هیچ سیمايه‌کی تووندروپێیان پێیه‌وه نییه، به‌لام ئه‌و نه‌رم‌پویییه‌ی ئه‌وان کاتییه و، بو قوناغیگه، وه‌ک ریکخراوی ئیخوان موسلیمین، ئه‌و ریکخراوه، ئه‌گه‌رچی ده‌یان سه‌له‌ خه‌بات ده‌کات و، تووانیه‌تی جه‌ماوه‌ریگی زور له‌ ده‌وری

خۆی کو بکاته‌وه و، بۆشی ده‌لویت هه‌رکارگی تووند و تیژی ئه‌نجام بدات، به‌لام به‌دریژی ئه‌و هه‌موو ساله، له‌به‌رامبه‌ر ئه‌و هه‌موو گرت و بر و مال بلوک کردن و، بگره کوشتن و هه‌موو جو‌ره ئه‌شکه‌نجه‌دانیکیان له‌لایه‌ن ده‌سه‌لاتداریتی عه‌لمانییه‌تی میسریه‌وه، که‌چی ئه‌وان ئاماده‌نه‌بوونه، له‌گول گرانتر به‌رامبه‌ر جه‌ماوه‌ری ولاته‌که‌یان بکه‌ن، ئه‌و قسه‌یه‌شم دیفاعکردن نییه، به‌لام به‌یانی واقعی حاله.

ئه‌وه‌ی له‌و نووسینه‌دا زیاتر مه‌به‌سته‌ی منه، کیشمه‌کیش و مملانی نیوان عه‌لمانیته و، ئیسلامیه‌کانه له‌تورکیا، له‌وه‌شدا هیچ به‌لای ئه‌وه‌وه ناچم، که ئیسلامیه‌کانی ئه‌و ولاته‌چه‌ند نه‌ژادپه‌رستن و، یان عه‌لمانییه‌کان چه‌نده دل‌ره‌ش و داخ له‌دلن، یان هه‌ردووکیان بو باری ئیمه‌ی کوردستان یه‌ک بو‌چوون، له‌وه‌نادویم.

دیم قسه له‌سه‌ر قسه‌کانی ئه‌حمه‌د سه‌زه‌ری سه‌روک کۆماری ئه‌و ولاته‌ده‌که‌م، که ئیمه هه‌موومان ده‌زانین، هاوولاتیانی تورکیا دوا‌ی هه‌شتا سال تاقیکردنه‌وه‌ی عه‌لمانیته و، تیگه‌لبوونیان له‌گه‌ل ورد و درشتی عه‌لمانیته، که به‌شاهیدی هه‌مووان تورکیا عه‌لمانییه، دوا‌ی ئه‌و هه‌موو سال و ئه‌زمونه، به‌هیزی سندووقه‌کانی ده‌نگدان، ئیسلامیه‌کانیان هینایه‌ سه‌ر ده‌سه‌لات، له‌وه‌شدا توانیان ئه‌و بو‌چوونه‌ی عه‌فیف ئه‌خزه‌ر هه‌لوه‌شیننه‌وه، که پێی وايه پێویسته له‌هه‌موو ولاتیگ ری به‌حزبه ئیسلامیه‌کان بدریت، بینه سه‌ر ده‌سه‌لات، چونکه دوا‌ی ته‌نها چه‌ند مانگیگ خه‌لگ لێیان پاشگه‌ز ده‌بیته‌وه، که‌چی ئه‌وان هاتنه سه‌ر ده‌سه‌لات و، ده‌سه‌لاتی ئه‌و ولاته‌به‌ یاسا یاساگی کردنه‌وه، که‌چی خه‌لکه‌که، هه‌ر هه‌لبیژاردنه‌وه.

ئێستا دوا‌ی ئه‌وه‌ی پارته‌ی دادوه‌ری و گه‌شه‌پێدان له‌ئه‌زمونی خۆناساندن ده‌رچوون، به‌تایبه‌تی دوا‌ی ئه‌وه‌ی ری به‌ زمان و نووسین و ته‌له‌فزیوون و ... کوردی دا، که عه‌لمانییه‌کان تا هاتنی ئه‌وان رییان نه‌ده‌دا قسه‌شیان له‌سه‌ره‌وه بکریت، ئێستا ده‌یان‌ه‌و‌یت خۆیان بو سه‌روکایه‌تی ئه‌و ولاته‌ش کاندید بکه‌ن، له‌لایه‌کی دیکه‌وه‌ش حزبه عه‌لمانییه‌کان دلن‌یان له‌دۆرانی خۆیان و بردنه‌وه‌ی ئه‌وانه‌وه، وه‌ک

www.kurdistan.net

6-5-2007 15:22 بەکاتی ناوهندی ئەوروپا

په‌يامنێری كه‌نالی ئەلجه‌زیره ده‌یگوت: ئەردۆگان و خێزانه موچه‌جه‌به‌كه‌ی، ته‌نها يه‌ك پايه‌يان ماوه بێنه‌ سه‌ر كورسی سه‌رۆك كۆماری توركیا.

جا ئەو قسه‌یه‌ چه‌ند راسته‌ يان نا؟ ئەوه‌ دوايي ئەنجامه‌كاني سندوقه‌كاني ده‌نگدان ده‌ريده‌خات، كه‌ ده‌شی واش نه‌بیت، وه‌لی ئەوه‌ی زۆر جیگای سه‌یری بوو، قسه‌كاني ئەحمه‌د سه‌زه‌ر بوو، كه‌ وه‌ك كه‌نالی ئاسماني زاگرووس له‌ شه‌وی 2007/4/15-14 له‌ راپۆرتیكدا بلاوی كرده‌وه، داواي له‌ سوپای توركیا كرده‌وه، بۆ پاراستنی عه‌لمانیه‌تی تووركیا پێویسته‌ له‌شكر ته‌ده‌خول بكات، هه‌روه‌ها گووتیشی: كه‌ خه‌ریكه‌ ئیسلامیه‌كان له‌ رۆلی سوپا كه‌م ده‌كه‌نه‌وه‌ له‌ به‌ریاری سیاسیدا.

ئەو قسه‌یه‌ی ئەحمه‌د سه‌زه‌ری ریه‌ری ئیستای عه‌لمانیه‌ت، له‌ دوو سه‌ره‌وه‌ پێچه‌وانه‌ی بنه‌ماكاني دیموكراسیه‌ته‌، له‌لایه‌كه‌وه‌ داواكردنی ئەو بۆ ته‌ده‌خولی سه‌ربازی پێچه‌وانه‌ی هه‌موو پره‌نسیپه‌كاني دیموكراسیه‌ته‌، چونكه‌ ئەو گه‌ره‌كیه‌ به‌ گوله‌ و تفه‌نگ و بارووتی له‌شكره‌وه‌، رێ له‌ رای جه‌ماوه‌ر و ده‌نگی سندوقه‌كاني هه‌لبژاردن بگرت، كه‌واته‌ باشترین رێگا بۆ به‌ عه‌لمانی هه‌شتنه‌وه‌ی توركیا ته‌ده‌خولی سه‌ربازییه‌.

له‌لایه‌کی دیکه‌وه‌ هه‌ینانی سه‌رباز بۆ نیو کاری ده‌ولت و مه‌ده‌نی، به‌ هه‌مان شێوه‌ له‌ سیسته‌می دیموكراسیدا نییه‌، ئەوه‌ هه‌مان ئەو ره‌خنه‌ی عه‌لمانیه‌كانه‌، كه‌ وا تیده‌گه‌ن، ئیسلام به‌هه‌یز پارێزگاری له‌ بوونی خۆی ده‌كات، نه‌ك به‌ دیموكراسیه‌ت و به‌ قوه‌تی ده‌نگی جه‌ماوه‌ر، ئەو قسه‌یه‌ هه‌رچه‌نده‌ راستیش نییه‌، به‌لام ره‌خنه‌كه‌ هه‌ر له‌ ملی خۆیانه‌وه‌یه‌.

له‌ ئەنجامی ئەو كێشه‌كیشه‌ ده‌توانین ئەو ده‌ره‌نجامانه‌ وه‌ده‌ست به‌هینین، یه‌كه‌م: سیسته‌می دیموكراسی هه‌یج كاتێك په‌یوه‌ست نییه‌ به‌ عه‌لمانیه‌ته‌وه‌، به‌تایبه‌تی له‌ جیهانی ئیسلامیدا، كه‌ هه‌میشه‌ عه‌لمانیه‌كان له‌ رێگای ئینقیلابات و، هه‌لبژاردنی ساخته‌ و، فرت و فیله‌وه‌ ده‌سه‌لاتیان گرتۆته‌ ده‌ست و، دوايیش به‌ میرات بۆیان ماوه‌ته‌وه‌.

دووه‌م سیسته‌می دیموكراسی له‌ بارترین سیسته‌مه‌ بۆ پارت و رێكخراوه‌ ئیسلامیه‌كان، چونكه‌ ته‌نها له‌ رێگای هه‌لبژاردنه‌وه‌ ده‌توانن بێنه‌ سه‌ر ده‌سه‌لات، له‌وه‌شدا بۆ ئەوان خالیك زۆر گرنه‌گه‌، ئەویش پێویسته‌ ئیسلامیه‌كان ته‌نها له‌و كاتانه‌ تاك لایه‌نه‌ بێنه‌ سه‌ر ده‌سه‌لات، كه‌ ولاته‌كه‌یان ته‌واوی سه‌روه‌ری خۆی وه‌رگرتی، وه‌كو توركیا، كه‌ دواي ئەوه‌ی له‌ روی سنوور و سه‌ربازی و ئابوورییه‌وه‌ ته‌واو بوو، ئینجا هاتنه‌ سه‌ر ده‌سه‌لات. ئەگه‌نا به‌ هه‌یج جوړێك رێگه‌یان پینادریت و جوړه‌ها زه‌ربه‌یان لێ ده‌دن، بۆ وان وا باشتره‌ به‌تایبه‌تی له‌ شوینیکی وه‌ك كوردستان، خۆیان له‌گه‌ڵ دیموكراسیه‌ت رابه‌ینن و، پارێزگاری له‌ داب و نه‌ریت و كلتووری ره‌سه‌نی كوردی بکه‌ن و، خۆیان له‌گه‌ڵ پارته‌كاني ئەو ولاته‌ بگوونجین، كاتیكیش باری كوردستان سه‌قامگیر بوو ده‌توانن هه‌ر شتیك بکه‌ن و، له‌ چوارچێوه‌ی سندوقه‌كاني ده‌نگدانه‌وه‌.

Gwani80@yahoo.com